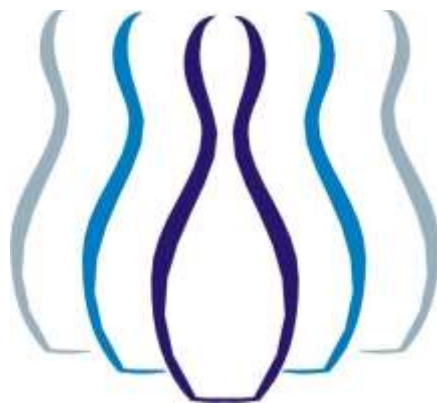

HRVATSKI ŠPORTSKI SAVEZ SLIJEPIH

**PRAVILNIK
O KUGLANJU NA DEVET ČUNJEVA**

Zagreb, 2011.

Pravilnik izradio:
Stanko Jerković, izbornik (do 2011.)

U javnoj raspravi sudjelovali:
Članice HŠSS

Suradnici:
Ivana Jerković Ruža Markešić

Odobrio:
Izvršni odbor HŠSS

Izmjene i dopune pravilnika:

IO HŠSS 17.12.2010.

IO HŠSS: 06.09.2011.

IO HŠSS: 23.05.2012.

IO HŠSS: 13.04.2013.

IO HŠSS: 30.06.2015.

IO HŠSS: 24.06.2016.

IO HŠSS: 04.08.2017.

IO HŠSS: 07.08.2018.

SADRŽAJ:

UVOD	3
1. OPĆE ODREDBE	3
2. KATEGORIZACIJA IGRAČA	4
2.1 IGRAČI U ZONI IGRANJA	4
2.1.1 Igrači kategorije B1	4
2.1.2 IgračikategorijeB2	5
2.1.3 IgračikategorijeB3	5
2.1.4 Posebna pravila za sve kategorije	5
3. RAD ASISTENATA (DODAVAČA KUGLI)	5
4. SUCI	6
4.1 KVALIFIKACIJE SUDACA	6
4.2 OBVEZE SUDACA	6
5. OPĆA PRAVILA KUGLANJA	7
5.1 ISPRAVAN HITAC	7
5.2 NEISPRAVAN HITAC	7
5.3 NEIZVEDEN HITAC	7
5.4 PONAVLJANJE HICA	7
5.5 VREDNOVANJE HICA.....	8
5.5.1 Čunj je ispravno pao	8
5.5.2 Čunj je neispravno pao	8
5.5.3 Promašaj	8
5.6 OPOMENA	8
5.7 PREKRŠAJI	8
5.4.1 Prvi i drugi prekršaj	9
5.4.2 Treći prekršaj	9
5.4.3 Isključenje	10
5.4.4 Žalbe	10
5.8 PRAVILA PONAŠANJA	11
5.8.1 Igraču je dopušteno	11
5.8.2 Igraču nije dopušteno	11
6. PRAVILA ZA VRIJEME IGRE	11
6.1 POČETAK I ZAVRŠETAK IGRE	11
6.2 VRIJEME IGRE	12
6.3 PREKID IGRE	12
6.4 ZAMJENA IGRAČA	12
6.5 ŠPORTSKA ODJEĆA	13
7. NATJECANJA U ORGANIZACIJI HŠSS	14
7.1 OPĆA PRAVILA	14
7.2 KOLA LIGA– EKIPNO PRVENSTVO HRVATSKE	14
7.2.1 Ekipe na kolima liga	15
7.2.2 Plasman ekipa u HKL-u	15
7.2.3 Pojedinačno natjecanje i plasman u HKL-u	15
7.3 POJEDINAČNO PRVENSTVO HRVATSKE – KVALIFIKACIJE I FINALE	16
7.3.1 Posebna pravila	17
7.4 NAGRADE	17
8. REPREZENTACIJA HRVATSKE	17
8.1 IZBOR REPREZENTACIJE I OBVEZE IZBORNIKA	17
9. KUGLAČKA KOMISIJA	18
10. ZAVRŠNE ODREDBE	19

UVOD

Pravilnik o kuglanju na devet čunjeva (nadalje Pravilnik) je rezultat dosadašnjeg rada svih sudionika u sustavu natjecanja pri Hrvatskom savezu slijepih, a od 1998.g. u sustavu Hrvatskog športskog saveza slijepih (nadalje Savez).

Pravilnikom se pokušava osigurati stabilnost i razvoj ovog rezultatski značajnog sporta. Temelj za izradu Pravilnika je Pravilnik o kuglanju na devet čunjeva svjetske sportske asocijacije slijepih i slabovidnih sportaša, International Blind Sport Association (nadalje IBSA), u čijoj izradi su aktivno sudjelovali i predstavnici Saveza.

Isto tako korištene su odredbe iz Pravilnika o kuglanju na 9 čunjeva Hrvatskog kuglačkog saveza (dalje HKS), koje nisu u suprotnosti s prethodno navedenim pravilnikom (suci, obaveze sudaca i ostala pravila koja reguliraju tijekom natjecanja).

Pravilnikom su također obuhvaćene odredbe koje su rezultat dosadašnjih iskustava u organizaciji ligaških turnira te prvenstava Hrvatske.

Pravilnikom se uređuju svi elementi u sustavu natjecanja i bodovanja sa ciljem određivanja ekipnog i pojedinačnog prvaka Hrvatske po kategorijama, te najboljih igrača za nastupe reprezentacije na europskim i svjetskim prvenstvima u ekipnoj i pojedinačnoj konkurenciji.

1. OPĆE ODREDBE

Pravilnik je obvezujući za sve članice Saveza koje se žele uključiti u sustav bodovanja i natjecanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Ukoliko u HKL-u sudjeluje neparan broj članica, veći broj nastupa u prvoj ligi.

Ukoliko se za sljedeću sezonu prijavi osam ili manje članica liga se objedinjuje u jednu. Sve članice koje imaju 6-staznu ili 8-staznu kuglanu su obvezne, u skladu s ovim Pravilnikom, organizirati svoja ligaška kola. Svako takvo kolo ima status jednog kola 1. Hrvatske kuglačke lige slijepih i slabovidnih (dalje 1. HKLSS HŠSS).

Iznimo natjecanje kola lige može se organizirati na 4 staznoj kuglani, ukoliko se odigrava unutar 24h, odnosno dan za danom, pod uvjetom da članica osigura sve potrebne uvjete za natjecanje propisane ovim Pravilnikom za oba dana održavanja kola lige.

Sve članice su dužne pozvati sve ostale koje su se pravovremeno prijavile za sudjelovanje u sustavu natjecanja.

Članice se na kraju sezone pismeno očituju o tome hoće li sudjelovati u sustavu natjecanja za iduću sezonu, odnosno preciziraju datum održavanja kola lige kojeg one organiziraju. Jedna sezona se održava u razdoblju jesen-proljeće.

Termini kola lige moraju biti prilagođeni potrebama Saveza, koje se odnose na termine održavanja pojedinačnog prvenstva Hrvatske (nadalje PH), perioda priprema i odlaska reprezentacije na europska i svjetska prvenstva (nadalje EP i SP). Isto tako na utvrđivanje termina mogu utjecati sjednice svih radnih tijela HŠSS i HSS.

Sva kola lige se primarno organiziraju subotom, a iznimno nedjeljom. Natjecanja se ne održavaju neradnim danom utvrđenim na nacionalnoj razini (npr. vjerski blagdani i državni praznici).

Sustav natjecanja uređuje i kontrolira Savez putem izbornika ili druge izabrane osobe ili kuglačke komisije, kao trajnog ili privremenog radnog tijela.

Prijelazni rok za igrače traje od 01.07. do 31.08. tekuće kalendarske godine.

Za prijelaz iz Kluba u Klub u Savez je potrebno dostaviti: ispisnicu iz Kluba i upisnicu u Klub u koji igrač prelazi. Ukoliko igrač prijeđe unutra sezone (jesenproljeće) nema pravo nastupa u ligi.

2. KATEGORIZACIJA IGRAČA

Svi kuglači koji sudjeluju na natjecanjima registrirani su u jednoj od kategorija određenoj prema stanju vida na oba oka uz najbolju korekciju (tj. kuglači koji nose kontaktne ili korektivne leće moraju ih nositi i na IBSA klasifikacijskom pregledu bez obzira da li će ih nositi na natjecanju).

Klasifikaciju igrača vrši:

- IBSA klasifikator na EP i SP
- IBSA klasifikator uoči PH

Klasifikaciju u Hrvatskoj organizira i provodi Savez u suradnji sa Hrvatskim paraolimpijskim odborom.

B1 – bez osjeta vida u oba oka do percepcije svjetla, ali bez mogućnosti raspoznavanja mahanja ruke na bilo kojoj udaljenosti ili u bilo kojem smjeru, vidna oštrina manja od LogMAR 2.6.

B2 – od mogućnosti raspoznavanja mahanja ruke do oštrine vida LogMAR 1.5 do 2.6 (uključeno) i/ili suženog vidnog polja na diameter manji od 10 stupnjeva.

B3 – od oštrine vida prema LogMAR 1.4 to 1.0 (uključeno) i/ili suženog vidnog polja na diameter manji od 40 stupnjeva.

Tekst IBSA Klasifikacijski pravilnik (ukoliko nije jasan tekst na HR, primjenjuje se na ENGL jeziku):

B1:

Visual acuity lower than LogMAR 2.6.

B2:

Visual acuity ranging from LogMAR 1.5 to 2.6 (inclusive) and/or visual field constricted to a diameter of less than 10 degrees.

B3:

Visual acuity ranging from LogMAR 1.4 to 1.0 (inclusive) and/or visual field constricted to a diameter of less than 40 degrees.

Napomena: (interno)

B1

Log Mar manji od 2.6 – nema mjerive vidne oštine

B2

LogMAR 1.5 to 2.6 (uključeno): vidna oština do 3%,: 0.03

B3

LogMAR 1.4 to 1.0 (uključeno): vidna oština od 4 do 10 % ostatka vidne oštine : 0.04 - 0.1

2. 1. IGRAČI U ZONI IGRANJA

Kuglačima su dozvoljeni neki izuzeci i izmjene u odnosu na standardna kuglačka pravila, radi postizanja veće sigurnosti i što boljih sportskih rezultata.

2.1.1. Igrači kategorije B1:

- a) imaju ispravno postavljene, za svjetlo nepropusne naočale koje ne smiju dodirivati dok se prethodno ne okrenu suprotno od pozicije za izvođenje hica (prema sucima),
- b) bacaju kuglu iz mjesta s obje ruke, stojeći raskoračeno na dasci za bacanje ili bacaju jednom rukom stojeći nepomično s obje noge na tlu,
- c) imaju pravo spustiti kuglu na dasku za bacanje, dodirnuti površinu zone za igru rukama,
- d) imaju pravo koristiti ljepljive oznake, i sve informacije od stane asistenta u svrhu pripreme za izvođenje hica,
- e) obavezno igraju uz pomoć asistenta (dodavača kugli),
- f) imaju pravo na 3 probna hica po stazi.

2.1.2 Igrači kategorije B2:

- a) mogu bacati kao i kat. B1, s tim da nemaju pravo prije izvođenja hica dodirivati tlo rukama,
- b) mogu bacati s jednom rukom i to na način da vrše iskorak jednom nogom, a s drugom pri izbačaju mogu vršiti dokorak pri čemu ne smije gubiti kontakt s tlom s nogom kojom je početno vršio iskorak (stopalo noge s kojom je vršio iskorak ne smije proklizavati),
- c) mogu bacati sa iskorakom bez vršenja dokoraka.
- d) obavezno igraju uz pomoć asistenta,
- e) imaju pravo na 10 probnih hitaca na početnoj stazi.

2.1.3 Igrači kategorije B3:

- a) mogu bacati tehnikom uobičajenom za tzv. "videće kuglače" (iz zaleta)
- b) mogu bacati kao i kat. B2, s tim da nemaju pravo na asistenta
- c) imaju pravo na najmanje 10 probnih hitaca na početnoj stazi

2.1.4 Posebna pravila za sve kategorije

Svi igrači imaju pravo koristiti ljepljive trake koje se lako uklanjaju pri odlasku sa staze. Svi igrači koji se nalaze u sustavu natjecanja dužni su u organizaciji matičnog kluba obaviti redovite liječničke sportske preglede. Liječničke potvrde ne smiju biti starije od 6 mjeseci. Igrač je dužan istu imati sa sobom na natjecanju i mora je pokazati na zahtjev domaćina ili delegata lige.

Savez vodi evidenciju o redovnim liječničkim pregledima. Klubovi su dužni prije početka lige dostaviti u Savez popis igrača s dokazom o važećem liječnikom pregledu za navedene igrače.

Za zdravstveno stanje natjecatelja i sve eventualne povrede i bolesti prouzrokovane nastupom na natjecanju HŠSS nije odgovoran ni po kojoj osnovi, a za eventualno osiguranje natjecatelja odgovorna je udruga koja ga prijavljuje na isto.

3. RAD ASISTENATA

Svi kuglači kategorije B1 i B2 moraju igrati uz pomoć asistenta. Asistenta može imenovati sam igrač, voditelj ekipe ili organizator natjecanja. Asistent može biti svaka osoba koja obavlja svoje zadatke, a da pri tome ne ugrožava kvalitetu natjecanja odnosno sam tijek igre.

Prava i obveze asistenta:

- a) asistent se nalazi u zoni za igru,
- b) asistent postavlja igrača u položaj za izvođenje hica,
- c) asistent može postaviti oznake na dasci za bacanje (trakica u sredini ili sa strane) i uklanja ih po odlasku sa staze,
- d) asistent dodaje kuglu igraču, nakon dodavanja odstupiti iza igrača. Asistent iz kuglovoda uzima samo po jednu kuglu
- e) asistent obavještava igrača o smjeru i kvaliteti hica, ali pri tome ne smije ometati druge kuglače.
- f) asistent ne smije biti u fizičkom i verbalnom kontaktu s igračem u trenutku izbacivanja kugle,
- g) asistent ne smije nesportskim ponašanjem ometati ostale igrače ili na bilo koji način ugrožavati tijek natjecanja,
- h) asistent može zbog nesportskog ponašanja biti isključen te mu ekipa ili organizator dodjeljuju zamjenu.

Asistent može biti opomenut ili isključen na način kako je to utvrđeno za igrače (opomene i kartoni).

4. SUCI

4.1 KVALIFIKACIJE SUDACA

Za sva natjecanja HŠSS-a suci moraju imati sudačke dozvole izdane od nadležnog Zbora sudaca tj. Hrvatskog kuglačkog saveza.

4.2 OBVEZE SUDACA

- a) sudac se mora upoznati sa svim specifičnim pravilima za natjecanje za koje je delegiran,
- b) 30 minuta prije nastupa sudac mora doći u kuglanu i provjeriti valjanost tehničkih potvrda staza,
- c) prije početka natjecanja sudac mora provjeriti staze, automatsko dizanje čunjeva i svu ostalu opremu,
- d) sudac mora provjeriti i signalizaciju za prijestup na svim stazama. U slučaju kvara signala za prijestup na jednoj od staza mogu se isključiti signali prijestupa na svim stazama,
- e) sudac mora zamoliti organizatore da ukloni sve nedostatke koje je pronašao, a potom izvijestiti voditelja ekipe o stanju staza i opreme,
- f) sudac natjecanje započinje predstavljanjem igrača na stazama, a završava proglašenjem rezultata natjecatelja,
- g) sudac vodi natjecanje prema ovim pravilima, propozicijama dotičnog natjecanja i uputama organizatora,
- h) sudac je nadređen zapisničarima i mora pratiti vođenje zapisnika za vrijeme natjecanja,
- i) zbog opravdanih tehničkih problema sudac može odgoditi ili prekinuti natjecanje u bilo kojem trenutku,
- j) sudac ne smije dozvoliti start ili nastavak igre kuglaču koji ozbiljno prekrši sportska pravila i propozicije,
- k) sudac verificira ukupni zbroj bodova u zapisnicima i konačne rezultate ekipa i pojedinaca,
- l) sudac popunjava zapisnike natjecanja, unosi karakteristike i eventualne nedostatke, potpisuje zapisnike i daje ih na potpis voditeljima ekipa ili trenerima, m) sve sudačke iskaznice moraju biti valjane,
- n) na zahtjev voditelja ekipa ili trenera sudac mora pokazati svoje sudačke dokumente, a ako oni nisu valjani sudac ne smije voditi natjecanje.

5. OPĆA PRAVILA KUGLANJA

5.1 ISPRAVAN HITAC

Ispravan hitac je onaj kojeg igrač izvede tako da kuglu položi na dasku položnicu, a zatim ona prođe izlazni vrh daske položnice i aktivira foto-čelije.

5.2 NEISPRAVAN HITAC

Neispravan hitac je u slučajevima:

- a) prestupanja iz natjecateljskog prostora (prijestup)
- b) polaganja kugle izvan daske položnice i na površinu staze (bosa)
- c) doticanja poda rukom ili koljenom u fazi izvođenja hica, kao i oslanjanja na ogradu, žlijeb ili zid (oslanjanje)
- d) kad kugla preskoči foto-čeliju za registriranje hica (poskakivanje kugle)
- e) ako kugla stigne među čunjeve prije uključenja zelenog svjetla, zbog čega automat nije registrirao učinak hica
- f) ako igrač i asistent prekrše pravila iz poglavlja 2.1 i poglavlja 3.

5.3 NEIZVEDENI HITAC

Ako je igrač tijekom natjecanja već bio dva puta opomenut (žutim kartonom) pa prije izbacivanja kugle počini novi prekršaj, kažnjava se žuto crvenim kartonom i idući se hitac vrednuje nulom (0).

Na totalizatoru (semaforu) dodaje se hitac više, a u rubriku pojedinačnog zapisnika za sljedeći hitac upisuje "X".

Ako nema daljnjih hitaca zadnji hitac vrednuje se nulom (0). Rezultat na semaforu mora se ispraviti i izvršiti ispravka u pojedinačnom zapisniku.

5.4 PONAVLJANJE HICA

Hitac se ponavlja:

- a) ako igrač izvede hitac, a na postolju prije učinka kugle padne jedan ili više čunjeva
- b) ako kugla koja se vraća padne iz kuglovoda i ometa igrača u izvođenju hica
- c) ako zbog tehničkih smetnji automat sam upali crveno svjetlo i podigne čunjeve, prije registriranja učinka kugle
- d) ako kugla u igri u pune prođe između čunjeva 1 i 2 ili 1 i 3, a pritom ne poruši niti jedan čunj
- e) odlukom glavnog suca, koja je konačna, ako smatra da je netko od nazočnih na bilo koji način fizički ometao izvođenje hica.

5.5 VREDNOVANJE HICA

5.5.1 Čunj je ispravno pao

- Čunj je ispravno pao: a)
ako ga sruši kugla
b) kada ga registrira automat unutar 4 sekunde
c) kada vidno leži, a automat ga ne registrira
d) kada je vidno naslonjen na stranicu (mantinelu)

5.5.2 Čunj je neispravno pao

- Čunj je neispravno pao:
a) ako je srušen kuglom koja se odbila od stranice
b) ako je srušen kuglom koja se odbila od stražnjeg zida

5.5.3 Promašaj

- Promašaj je onaj hitac kod kojeg kugla nakon izvedenog hica: a)
na postolju ne sruši niti jedan čunj
b) odbije se od stranice
c) napusti liniju izbačaja a automat ne registrira hitac (na totalizatoru dodati jedan hitac)
d) napusti zaletištae pri ispadanju iz ruke igrača (na totalizatoru dodati hitac više)

Svaki promašeni hitac registrira se u "pojedinačnom zapisniku", prema svom rednom broju s oznakom: "- " (vodoravna crtica).

5.6 OPOMENA

Prvo i drugo kršenje odredbi ovih pravila ili nešportskog ponašanja kažnjava se opomenom.

Opomene su vezane uz osobu i vrijede za sve hice u dotičnom startu.

Opomene se moraju naznačiti u „pojedinačnom zapisniku“ igrača te izvješću s utakmice uz navođenje izvršenog prekršaja.

Da bi se igraču jasno dalo do znanja da je izrečena opomena, sudac mora vidno pokazati žuti karton i objasniti koji je prekršaj učinjen.

Za izrečenu opomenu za prvi i drugi prekršaj učinak ispravnog hica se priznaje. Izrečena opomena za učinjeni prvi i drugi prekršaj između dva hica, učinak slijedećeg ispravnog hica se priznaje.

5.7 PREKRŠAJI

Sljedeći prekršaji kažnjavaju se u skladu s ovim pravilima:

- a) prijestup preko podnih oznaka natjecateljskog prostora (od toga se izuzima uzimanje kugli kada se automat za kugle nalazi predaleko)
- b) kada kugla udari pokraj daske položnice ili na površinu staze bosa
- c) doticanje poda rukom ili koljenom, kao pomoćni položaj, osim u slučaju pada
- d) naslanjanje na automat za vraćanje kugli ili zid nakon izbacivanja kugle
- e) namjerno ili svjesno izbacivanje kugle dok automat za postavljanje čunjeva nije spreman za igru (igra na crveno).
- f) namjerno češće uzimanje ili vraćanje kugle u žlijeb dok je protivnički igrač u zaletu za izbačaj (sudačka procjena)
- g) označavanje na zaletištu sredstvom koje nije dopušteno
- h) napuštanje natjecateljskog prostora bez dozvole glavnog suca
- i) namjerno izazivanje prekida igre.
- j) poskakivanje kugle, koja nije aktivirala foto-čeliju za registraciju hica
- k) neispravni hitac prema poglavlju 5.2 ovog Pravilnika
- l) kada se prekrše pravila od točke 2.1.1 do točke 2.1.3

Nešportsko ponašanje je:

- a) nepriznavanje odluke suca
- b) ometanje ili onemogućavanje protivnika kod igre
- c) glasno dogovaranje sa sekundantom odnosno trenerom, preglasni razgovor, vikanje, psovanje, pjevanje, itd.
- d) raspravljanje s gledateljima
- e) vrijeđanje sudaca, športskih dužnosnika ili gledatelja
- f) napuštanje natjecanja odnosno natjecateljskog prostora igrača bez dozvole suca
- g) nedolične kretnje koje se kose sa športskom etikom.

5.7.1 Prvi i drugi prekršaj

Igrači imaju pravo na 2 prekršaja u prvih 60 hitaca, te još 2 prekršaja u drugih 60 hitaca (120 hitaca).

Prvim i drugim prekršajem smatra se bilo koji opisani prekršaj iz poglavlja 5.2 i 5.7

Za učinjeni prvi i drugi prekršaj izriče se opomena žutim kartonom i postupa se prema poglavlju 5.6 ovog Pravilnika.

5.7.2 Treći prekršaj

Trećim prekršajem smatra se bilo koji ponovljeni prekršaj prema poglavlju 5.2 i 5.7 ovog Pravilnika.

Za učinjeni treći i sve daljnje prekršaje, sudac mora izreći kaznu nepriznavanja učinka kugle odnosno broja srušenih čunjeva, vidno pokazavši žuto-crveni karton.

Kažnjavanje žuto-crvenim kartonom vezano je uz osobu u prekršaju i ne može se prenijeti na drugu osobu.

Kažnjavanje se mora označiti u zapisniku igrača i izvješću suca u napomeni s nazivom učinjenog prekršaja

5.7.3 Isključenje

Za nešportsko ponašanje prema poglavlju 5.7 ovog Pravilnika u slučajevima ometanja, govorenja, vike, psovanja, pjevanja, raspravljanja s gledateljima i nedoličnog ponašanja, sudac prema svojoj prosudbi može izreći opomenu žutim kartonom.

U svim ostalim slučajevima iz poglavlja 5.7 ovog Pravilnika, kao i u ponovljenom slučajevima iz prvog stavka ovog članka, glavni sudac mora izreći kaznu isključenja – crvenim kartonom

Kazna isključenja mora se evidentirati u „pojedinačnom zapisniku“ igrača i u izvješću suca u napomeni s nazivom prekršaja.

Isključeni ekipni igrač ima pravo zamjene pričuvnim igračem, a njihovi rezultati se obračunavaju za rezultat ekipe.

Isključeni igrač u pojedinačnoj konkurenciji nema pravo zamjene, a postignuti rezultat se evidentira s "0" čunjeva i "0" bodova.

U slučaju izricanja kazne isključenja sudac je obvezan podnijeti zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka protiv izvršioca prekršaja.

Kazna isključenja vezana je za osobu i ne može se prenijeti na drugu osobu.

5.7.4 Žalbe

Žalbe se dijele u tri skupine:

- a) prigovor na nepravilnosti tijekom samog natjecanja
- b) žalbe na pravo nastupa igrača
- c) žalbe na postignuti rezultat i ostvareni poredak.

Prigovor na nepravilnosti tijekom samog natjecanja može podnijeti predstavnik ekipe.

Na pojedinačnom natjecanju, prigovor mogu podnijeti igrač, trener ili sekundant.

Na prigovor se ne plaća pristojba, rješava ga na licu mjesta vodstvo natjecanja odnosno utakmice i njihova je odluka konačna. U vremenu rješavanja prigovora prekida se natjecanje.

Žalbe na pravo nastupa igrača zasnivaju se na opravdanoj sumnji da registracija ili liječnički pregled nisu pravovaljani i da igrači nemaju pravo nastupa.

Žalbe na postignuti rezultat i ostvareni poredak zasnivaju se na opravdanoj sumnji da ekipa ili igrač nisu pravovaljano ostvarili poredak na natjecanju ili na okolnosti pod kojima je taj rezultat postignut.

Žalbe se najavljuju isti dan glavnom sucu, koji je dužan žalbu upisati na poledinu ekipnog ili pojedinačnog zapisnika.

Žalbe koje se ne mogu riješiti za vrijeme natjecanja upućuje se na naknadno razmatranje kuglačkoj komisiji, koja istu mora riješiti u roku 15 dana nakon završetka natjecanja.

U postupku rješavanja žalbe komisija se koristi sudačkim zapisnikom, pismenim prigovorom podnositelja žalbe te ostalim relevantnim podacima koji mogu utjecati na donošenje odluke.

Odluka kuglačke komisije je konačna te se u pismenom obliku dostavlja svim subjektima koji su sastavni dio žalbe.

5.8 PRAVILA PONAŠANJA

5.8.1 Igraču je dopušteno

Igraču je dopušteno:

- a) upotrebljavati spužve
- b) brisanje ručnikom
- c) predati kuglu i ručnik asistentu ili sekundantu preko osnovne crte natjecateljskog prostora
- d) stati na liniju izbačaja prilikom izvođenja hica, tako da foto-čelija ne registrira prijestup
- e) naginganje u zračnom prostoru preko linije izbačaja prilikom izvođenja hica
- f) stati na osnovnu liniju natjecateljskog prostora, a ako je kuglovod udaljeniji i prestopiti preko osnovne linije, prilikom uzimanja kugle iz kuglovoda
- g) već uzetu kuglu vratiti u kuglovod i pritom ne ometati susjednog igrača
- h) upotrebljavati sredstva za bolje prijanjanje kugle, osim spreja, koje se pri zamjeni staze mora očistiti
- i) zamjena dresa po odobrenju suca
- j) označivanje mjesta svog osnovnog stava na daski položnici sredstvom koje se mora ukloniti pri zamjeni staza.

5.8.2 Igraču nije dopušteno

Igraču nije dopušteno:

- a) napuštati natjecateljski prostor i zaletišta bez dozvole glavnog suca
- b) započeti igru bez dozvole glavnog suca
- c) čekati da se neka određena kugla vrati ili upotrebljavati svoje
- d) uzimati kuglu iz kuglovoda dok je u pokretu
- e) nesportski se ponašati
- f) upotrebljavati sredstva za prijanjanje kugli (ljepilo, mast) koja svojim djelovanjem ometaju protivnika

g) brisati staze bez dozvole suca

6. PRAVILA ZA VRIJEME IGRE

6.1 POČETAK I ZAVRŠETAK IGRE

Prije početka igre sudac najavljuje igrače po kategorijama te ih usmjerava na početne staze po pripadajućoj satnici natjecanja.

Ulaskom u zonu igre sudac predstavlja sve igrače, nakon čega daje start za izvođenje probnih hitaca.

Nakon završetka probnih hitaca sudac daje start za početak igre, uz prethodno uključivanje kronometra.

Smjena igrača po stazama vrši se po uputama suca.

Sudac daje znak za završetak igre nakon čega objavljuje konačne rezultate.

6.2 VRIJEME IGRE

Ukoliko na svakoj stazi postoji kronometar, igrači se moraju pridržavati vremenskog ograničenja od 15 minuta za 30 hitaca.

Ukoliko nema kronometara, asistenti, treneri i suci moraju poticati igrače da zadani broj hitaca izvrši u određenim vremenima.

Tehnički prekidi ne računaju se u vremensko ograničenje.

Ne pridržava li se igrač vremenskog ograničenja, priznaju mu se samo bodovi iz hitaca izvedenih unutar vremenskog ograničenja. Pravilo važi i za igrače koji kasne na start.

Vremensko ograničenje računa se od uputa za početak natjecateljskih hitaca, po završetku probnih hitaca, pa do trenutka kada zadnja kugla napusti kuglačevu ruku. Igra počinje na znak suca za početak igre. Igra se završava na znak suca da kuglači napuste zonu bacanja.

6.3 PREKID IGRE

U slučaju tehničkih smetnji koje traju dulje od 15 minuta, dopušteno je igraču izvesti 2 probna hica u "punu postavu" čunjeva na stazi gdje je nastao kvar, odnosno na stazi gdje se nastavlja s igrom.

U slučaju kvara automata natjecanje se nastavlja na ostalim ispravnim stazama.

Kod višestaznih kuglana igra se može nastaviti na slijedećim stazama.

Ako je došlo do nestanka električne energije ili do elementarne nepogode susret se prekida, a igrači i ekipe nastavljaju natjecanje prema propozicijama ili odluci organizatora.

U slučajevima zbog kojih dolazi do prekida natjecanja, sve troškove nastavka snosi domaćin, odnosno organizator.

Dužnost je glavnog suca zapisati stanje pozicija na stazama.

Sva ostala pravila oko regularnosti natjecanja donosi kuglačka komisija u suradnji s domaćinom natjecanja.

6.4 ZAMJENA IGRAČA

Zamjena igrača može uslijediti u bilo kojem momentu odigravanja prema prosudbi vodstva kluba, odnosno trenera, i u slučaju ozljede.

Postupak zamjene igrača započinje najavom zamjene, u kojoj se navodi ime igrača kojeg se mijenja, ime pričuvnog igrača koji nastavlja s igrom i točno vrijeme zamjene (broj hica nakon kojeg će pričuvni nastaviti s igrom).

Vodstvo ekipe najavljuje zamjenu glavnom sucu.

Nakon izvršenja najave, postupak zamjene igrača ne može se više obustaviti.

Zamijenjeni igrač napušta natjecateljski prostor na način i po postupku koji vrijedi za završetak natjecanja.

Pričuveni igrač predstavlja se na način i po postupku koji vrijedi za početak natjecanja.

Pričuveni igrač nastavlja s igrom na poziciji koju je ostavio zamijenjeni igrač nakon odigranog hica.

U slučaju očevidnih ozljeda i zdravstvenih tegoba igrača, isti može nastaviti s igrom u roku 5 minuta od momenta nastanka ozljede.

U slučaju zamjene igrača radi ozlijede i zdravstvenih tegoba, pričuvni igrač mora nastaviti igru u roku 5 minuta od nastanka ozlijede.

Kod postupka zamjene igrača zaustavlja se sat za sve igrače.

Pričuveni igrač nema pravo na zagrijavanje, osim u slučaju ako je zamjena igrača izvršena prije ili tijekom zagrijavanja, kada koristi preostalo vrijeme zagrijavanja.

Za vrijeme zagrijavanja dozvoljava se zamjena igrača samo u slučaju očevidne povrede i smatra se kao izmijenjeni igrač.

Kod zamjene zakašnjelog igrača, pričuvni igrač započinje s igrom od prvog hica i izvodi onoliko hitaca koliko mu to preostalo vrijeme "čiste igre" dopušta.

6.5 SPORTSKA ODJEĆA

Za vrijeme natjecanja svi kuglači moraju nositi sportsku opremu svoje ekipe. Ona se sastoji od majice i trenirke sa nazivom ekipe te sportskih hlačica. Dozvoljena je i oznaka sponzora, ali ne smije biti veća od 30cm². Treneri i asistenti za vrijeme natjecanja moraju nositi sportsku opremu ekipe.

7. NATJECANJA U ORGANIZACIJI HŠSS

7.1 OPĆA PRAVILA

Natjecanje se održava na šesterostaznoj i osmerostaznoj kuglani, i 4-staznoj ukoliko članica ispunjava uvjete iz čl. 1 Opće odredbe; stavak, 4, i 5 ovog Pravilnika. Igra se 120 hitaca u pune pozicije čunjeva.

Raspored bacanja utvrđuju organizator natjecanja i voditelj lige u skladu ovog pravilnika.

Organizator natjecanja mora voditi računa da iz članica lige najprije nastupaju :

U 1 i 2 bloku satnice Klub domaćin radi raspored za igrače B3 kategorije koji su prijavljeni kao asistenti/dodavač, preostala slobodna mjesta u prvom i drugom bloku popunjavaju se istom kategorijom igrača.

U 3. i 4. bloku nastupaju B1 kuglači članovi ekipe. Preostala slobodna mjesta u ovim blokovima popunjavanju se pojedincima iz iste kategorije.

U 5. i 6. bloku nastupaju B2 kuglački članovi ekipe. Preostala slobodna mjesta u ovim blokovima popunjavanju se pojedincima iz iste kategorije.

Daljani raspored se radi tako da nastupaju igrači iste kategorije (prijavljeni pojedinci).

U rasporedu je obavezno naznačiti uz ime i prezime igrača da li je nastupa kao - P - poedinac, E-član ekipe, i A-asistent/dodavač.

Natjecanje se odvija po prethodno utvrđenoj satnici natjecanja. Ona se izrađuje po dostavljenim prijavama sudionika, a može se mijenjati najkasnije 15 minuta prije nastupa prvog igrača u ekipi koja vrši zamjenu.

Svaki igrač je dužan prijaviti se sucu najkasnije **10 minuta** prije nastupa.

Ukoliko se igrač prijavi na natjecanje kada je igra već započela, ima pravo kuglati u preostalom vremenu po kronometru, odnosno ako nema kronometra u vremenu koje mu je određeno završetkom igre njegove kategorije igrača u tom bloku. Kod izrade satnice potrebno je izbjeći mogućnost paralelnog nastupa igrača iz različitih kategorija.

7.2 KOLA LIGE – EKIPNO PRVENSTVO HRVATSKE

Službeni naziv lige je: **1. Hrvatska kuglačka liga za slijepu i slabovidne**

Ovom odredbom određen je službeni naziv lige, te njeni elementi, a organizatorima ligaških kola ostavljena je mogućnost da se u internoj komunikaciji i nadalje služe dosadašnjim nazivima svojih natjecanja (memorijalni turniri).

Kola kuglačkih liga se održavaju u razdoblju jesen-proljeće, a organiziraju ih članice HŠSS po kriterijima iz ovog Pravilnika i na njima sudjeluju isključivo članice HŠSS-a.

Ukoliko se članica ne pridržava navedene odredbe njeno kolo neće ući u sustav bodovanja o čemu će se prethodno obavijestiti svi potencijalni sudionici, a njezini igrači će se isključiti iz sustava bodovanja.

Organizator natjecanja nužno surađuje s imenovanom osobom (voditeljem lige), a ponajprije:

- a) o terminu natjecanja i određivanju satnice natjecanja,
- b) o mogućnostima odstupanja od ovog Pravilnika bez mogućnosti utjecaja na ravnopravnost svih sudionika i kvalitetu natjecanja,
- c) organizator natjecanja mora osim ekipe na kolo lige primiti sve prijavljene igrače-ice u pojedinačnim kategorijama.

Pravo nastupa u kolima liga ima samo jedna ekipa po prijavljenom klubu.

7.2.1. Ekipe u kolima liga

Ekipu čine tri igrača-ice po ostatku vida utvrđenom ovim Pravilnikom (Kategorizacija igrača), 1xB1, 1xB2, 1xB3.

Ukoliko klub na natjecanju ima prijavljene igrače u pojedinačnoj konkurenciji, ekipa ima pravo prijaviti po jednog rezervnog igrača u svakoj kategoriji. Prava i obveze zamijenjenog i rezervnog igrača određene su odredbama ovog Pravilnika.

Ukoliko član ekipe iz bilo kojeg razloga ne završi natjecanje, a nije zamijenjen drugim igračem, ekipi se pripisuje takav nepotpuni rezultat.

Ekipni plasman imaju i ekipe s najmanje dva pojedinačna rezultata u različitim kategorijama

Ekipno natjecanje počinje u devetom mjesecu, a završava krajem trećeg mjeseca iduće godine.

7.2.2 Plasman ekipa u HKL-U

Ekipni plasman se određuje zbrojem svih pojedinačnih rezultata članova ekipe, a prva je ona ekipa koja ima najviše srušenih čunjeva.

Ukoliko dvije ili više ekipa imaju isti zbroj srušenih čunjeva, bolja je ona koja ima više srušenih devetki, a ako je to isto onda, manje ništavnih hitaca (promašaja), više osmica i tako redom

Ukoliko dvije ili više ekipa imaju isti ukupan zbroj osvojenih bodova na rang listi za plasman u 1.HKLSS HŠSS bolja je ona ekipa koja je imala

- a) Više 1., 2., 3. 4...mjestu u kolima lige
- b) Više ukupno srušenih čunjeva u kolima lige

Ukoliko je i dalje isti plasman dviju ili više ekipa, odigrava se dodatna ekipna utakmica (3 igrača/klub) na neutralnom terenu u organizaciji HŠSS-a

Ekipe u svakom kolu HKLSS-a boduju se ovisno o postignutom plasmanu:

<i>plasman</i>	<i>bodovi</i>
1	12
2	10
3	8
4	6
5	5
6	4
7	3
8	2
9	1

Ovisno o broju ekipa u idućim sezonama može doći do promjene koliki će broj ekipa biti ligi. O navedenom se Klubovi očituju nakon završetka svake kuglačke sezone.

7.2.3. Pojedinačno natjecanje i plasman u HKL-u

Pojedinačno natjecanje se održava po utvrđenim kategorijama u muškoj i ženskoj konkurenciji kroz natjecateljsku sezonu.

Od sezone 2013/2014. kuglačice se više ne natječaju u objedinjenoj kategoriji „žene“, otvaraju se pojedinačne kategorije za žene B1, B2, B3; vodi se zasebna evidencija plasmana za svako kolo kuglačke lige za B1, B2 i B3 žene, isto tako vodi se zasebna rang lista za plasman na PPH za B1, B2 i B3 žene

Postignuti rezultat pojedinca kao člana ekipe ujedno je rezultat za pojedinačni plasman u muškoj odnosno ženskoj konkurenciji.

Ukoliko igrač ne završi natjecanje (zbog npr. ozljede) priznaje mu se postignuti rezultat. Takav nepotpuni rezultat pojedinca po procjeni izbornika ne mora ugroziti njegov status kao potencijalnog člana reprezentacije.

Klubovi su dužni prije početka sezone u Prijavnom obrascu za kuglačku ligu dostaviti ime i prezime igrača i kategoriju kojoj igrač nastupa.

Tijekom sezone nije moguće promijeniti kategoriju u kojoj se nastupa. Iznimno ukoliko dođe do promjene istu je potrebno dokazati liječničkom dokumentacijom od oftalmologa.

Igrač se zatim uključuje u sustav bodovanja po rezultatima u novoj kategoriji, a prethodni rezultati se brišu iz pojedinačnih i ekipnih plasman, ako je igrač bio član ekipe u kolu lige.

Pojedinačni plasman se određuje zbrojem srušenih čunjeva po pripadajućim kategorijama. Bolji je onaj natjecatelj koji ima više srušenih čunjeva.

Ukoliko dva ili više natjecatelja imaju isti zbroj srušenih čunjeva bolji je onaj koji ima više srušenih devetki, a ako je to isto onda, manje ništavnih hitaca (promašaja), više osmica i tako redom

Igrač/ca se uvrštava u konačni poredak po kategorijama ukoliko tijekom sezone sudjeluje u više od 50% kola kuglačke lige (4 od 6 kola) bez pojedinačnog prvenstva Hrvatske

Igraču se zbrajaju svi rezultati s nastupa u ligi i dijele se s brojem nastupa. Tako dobiveni prosjek je konačni pojedinačni uspjeh u ligi.

7.3. POJEDINAČNO PRVENSTVO HRVATSKE – KVALIFIKACIJE I FINALE

Kvalifikacije za PH vrše se tijekom natjecateljske sezone putem rezultata u kolima kuglačkih liga

Natjecateljska sezona počinje u devetom mjesecu tekuće godine, a završava trećim mjesecom iduće godine. Prije finala pojedinačnog prvenstva PH.

U finalnim natjecanjima sudjeluje 8 prvoplasiranih igrača po kategorijama kod muških i 4 prvoplasirane igračice po kategorijama kod žena.

Svi moraju imati više od 50% nastupa u kolima lige kako bi ušli na Rang lista za plasman na Pojedinačno prvenstvo Hrvatske.

Odlukom Kuglačke komisije pojedini igrači mogu biti izuzeti iz finalnih natjecanja ili uvršteni u finalna natjecanja.

Izuzeti mogu biti oni igrači koji evidentno ne zaslužuju nastup u najvišem rangu natjecanja, u odnosu na niže plasiranog igrača (npr. nesportsko ponašanje, neprimjerena tehnika kuglanja, i sl.)

Uvršteni mogu biti oni igrači koji kvalitetom kuglanja i svojim ponašanjem zaslužuju nastup u finalnim natjecanjima PH.

Ukoliko određeni broj potencijalnih finalista ne zadovoljava potreban broj nastupa koji ga uvrštavaju u pojedinačni plasman, organizator natjecanja mora uvažiti prije utvrđeni broj finalista po kategorijama.

Finalna natjecanja se mogu održati 2 dana za redom ili u 2 termina s vremenskim razmakom od 7 dana (odluka organizatora).

Rezultati u srušenim čunjevima s oba nastupa se zbrajaju, te se na taj način vrši plasman pojedinca. Igrači u muškoj i ženskoj konkurenciji bacaju 2 puta 120 hitaca (prvi dan 120 i drugi dan 120 hitaca).

Natjecanje prvog dana započinju natjecatelji od 5. do 8. mjesta, a zatim od 1. do 4. mjesta po plasmanima iz natjecateljske sezone.

Prvo nastupaju igrači B1, zatim B2 pa B3 kategorije.

Isti redoslijed vrijedi za završno natjecanje (drugi dan). Konkurencija žena se natječe posljednja.

Drugi dan natjecanje započinju igrači koji su se prvog dana plasirali od 5. do 8. mjesta, a zatim od 1. do 4. mjesta.

7.3.1 Posebna pravila

a) Igrači kat. B1 imaju pravo na 3 probna hica po stazi, a kat. B2 i B3 na 5 minuta za probne hice

b) Kat. B1 i B2 obavezno imaju asistenta, a po potrebi ga određuje organizator PH

c) Ukoliko se jedan ili više igrača pravovremeno odreknu nastupa na PH, pravo nastupa imaju niže plasirani igrači iz natjecateljske sezone

7.4. NAGRADE

Organizator ligaških kola ne mora osigurati pehare za prve tri ekipe, odnosno medalje po kategorijama za prva tri mjesta.

Za ekipno prvenstvo Hrvatske HŠSS dodjeljuje pehare i medalje za 3 najbolje ekipe, u prvoj ligi.

Za pojedinačno PH HŠSS dodjeljuje medalje po kategorijama za 3 prvoplasirana igrača.

Ukoliko na PPH u finalnim natjecanjima nastupi manje od 4 kuglačice u pojedinačnim kategorijama dodjelu se medalja za 1. i 2. mjesto, ukoliko nastupi 4 kuglačice u svakoj pojedinačnoj kategoriji dodjeljuju se medalje za plasman za 1., 2., i 3. mjesto.

8. REPREZENTACIJA HRVATSKE

Ovim poglavljem određuje se način izbora potencijalnih reprezentativaca za nastup na EP i SP, zadaci izbornika te ovlasti izbornika.

8.1 IZBOR REPREZENTACIJE I OBVEZE IZBORNIKA

Izbor potencijalnih reprezentativaca vrši izbornik uz moguće konzultacije s trenerom reprezentacije, te s osobama koje aktivno prate nastup igrača u kolima liga

Izbornik za svoj rad odgovara isključivo Izvršnom odboru Saveza, kojem podnosi potrebne izvještaje, prijedloge te programe potrebne za realizaciju aktivnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Izbornik tijekom sezone prati sve rezultate pojedinaca koji se odnose na rezultate u kolima liga, s pojedinačnog PH i međunarodnih turnira.

Osim prethodno navedenih rezultata, izbornik mora uzeti u obzir i sve ostale okolnosti koje mogu utjecati na očekivani rezultat reprezentacije (npr. očekivana natjecateljska forma, sportsko ponašanje pojedinca, karakterne osobine pojedinca u odnosu na potrebe većine i sl.)

Izbornik prije odlaska na EP ili SP organizira i vodi pripreme reprezentacije po kriterijima i uvjetima koje odobrava HŠSS i HPO. U tu svrhu izbornik određuje termin priprema, dinamiku priprema sa stručnim trenerima i asistentima po kategorijama te logističku potporu za realizaciju ciljeva u okviru priprema.

Na pripremama može sudjelovati i više potencijalnih reprezentativaca od mogućeg broja određenih pozivom organizatora EP ili SP. Ovakve situacije nisu pravilo, nego se odnose na rješavanje mogućih dilema u izboru trenutno kvalitetnijeg pojedinca.

Isto tako, izbornik utječe na izbor trenera, asistenata i ostalog pratećeg osoblja u sastavu reprezentacije.

Izbornik se u svom radu prije svega oslanja na suradnju s trenerom i asistentima, naročito za vrijeme priprema i boravka na EP i SP.

9. KUGLAČKA KOMISIJA

Kuglačka komisija može biti stalno ili privremeno radno tijelo. Izvršni odbor Saveza imenuje komisiju kao trajno radno tijelo, te joj Poslovníkom o radu određuje sastav, trajanje mandata te joj utvrđuje prava i obveze.

Izbornik imenuje komisiju kao privremeno radno tijelo koje djeluje po potrebi, s pravima i obvezama koje određuje izbornik. Izbornik može imenovati i nositelja pojedinih aktivnosti u djelokrugu rada komisije.

Djelokrug rada komisije je usmjeren ka ostvarivanju ciljeva ovog Pravilnika, kontroli svih segmenata sustava natjecanja i bodovanja.

Komisija može u svrhu ostvarivanja zadanih ciljeva u sustavu natjecanja i bodovanja, odstupiti od pojedinih odredaba ovog Pravilnika.

Ukoliko se iz bilo kojih razloga ne može dobiti mišljenje i odluka komisije, istu donosi izbornik ili s njegove strane izabrana osoba.

Članom komisije može postati osoba koja je svojim radom i poznavanjem sustava neupitno doprinosila razvoju kuglanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

U slučaju rješavanja žalbe, članom komisije postaje i glavni sudac.

Kuglačka komisija provodi stegovni postupak protiv isključenog igrača, kojemu se može izreći mjera zabrane nastupa na jednom ili više natjecanja, uključujući i PH. Na donesenu odluku natjecatelj može uputiti žalbu Izvršnom odboru Saveza.

10. ZAVRŠNE ODREDBE

Pravilnik donosi i mijenja Izvršni odbor Saveza. Prijedloge osim Saveza mogu podnositi članice, voditelj lige, delegat, kuglačka komisija, izbornik te predstavnik Hrvatske u IBSA komisiji za kuglanje.

Promjene Pravilnika se obavezno iniciraju temeljem promjena Pravilnika o kuglanju na 9 čunjeva izvršenih pri IBSA komisiji za kuglanje i HKS-u. Isto tako Pravilnik se obavezno mijenja kada se trajno promijeni sustav natjecanja i bodovanja na ligaškim kolima, odnosno prvenstvima Hrvatske.

Tumačenje ovog Pravilnika u pravilu daje, voditelj lige, delegat, Izvršni odbor Saveza, a u situacijama kada to nije moguće (npr. tijekom natjecanja) privremeno tumačenje daje izbornik uz prethodno mišljenje komisije (ukoliko se ista može sastati). Izbornika može imenovati osobu kao svog zamjenika te mu odrediti djelokrug rada.

Područja i pravila koja nisu definirana Pravilnikom mogu se privremeno ili trajno nadomjestiti odredbama iz Pravila o kuglanju na devet čunjeva Hrvatskog kuglačkog saveza.

Članice koje se ne pridržavaju odredaba Pravilnika mogu biti privremeno ili trajno isključene iz sustava natjecanja, odnosno temeljem Statuta Saveza izgubiti status članice.

Odluku o isključivanju iz sustava natjecanja donosi kuglačka komisija na prijedlog voditelj lige HKL-a

Članice imaju pravo koristiti financijsku potporu Saveza koja podrazumijeva sufinanciranje troškova ligaškog kola (suci, obrada rezultata). Sredstva se osiguravaju godišnjim programom Saveza i Hrvatskog paraolimpijskog odbora.

Izmjene i dopune Pravilnika donio je IO HŠSS čime su prestala važiti prethodno donesena pravila.

Odobrio:

Izvršni odbor HŠSS

Izmjene i dopune Pravilnika:

IO HŠSS: 17.12.2010.

IO HŠSS: 06.09.2011.

IO HŠSS: 23.05.2012.

IO HŠSS: 13.04.2013.

IO HŠSS: 30.06.2015.

IO HŠSS: 24.06.2016.

IO HŠSS: 04.08.2017.

IO HŠSS: 07.08.2018.